

Kontakty z Mediami
i Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 86/22
Luksemburg, 18 maja 2022 r.

Wyrok w sprawie T-609/19
Canon/Komisja

Sąd oddalił skargę spółki Canon, na którą Komisja nałożyła grzywnę w wysokości 28 mln EUR za nieprzestrzeganie reguł w dziedzinie kontroli koncentracji w związku z nabyciem przedsiębiorstwa Toshiba Medical Systems Corporation

W 2016 r. Canon Inc. (zwana dalej „skarżącą”), wielonarodowa spółka japońska specjalizująca się w wytwarzaniu produktów do obrazowania oraz produktów optycznych, przejęła przedsiębiorstwo Toshiba Medical Systems Corporation (zwane dalej „TMSC”), będące spółką zależną kontrolowaną w 100% przez spółkę Toshiba Corporation (zwaną dalej „Toshibą”).

Przejęcie to zostało zrealizowane w dwóch etapach, poprzez utworzoną specjalnie w tym celu spółkę pośredniczącą (MS Holding). W pierwszej kolejności w dniu 17 marca 2016 r., spółka MS Holding nabyła określone akcje z prawem głosu przedsiębiorstwa TMSC za kwotę około 800 EUR, podczas gdy skarżąca, w zamian za zapłatę całości uzgodnionej ceny zakupu TMSC (około 5 280 000 000 EUR), nabyła opcje zakupu wszystkich pozostałych akcji TMSC prawem głosu. Skarżąca nabyła ponadto jedną akcję bez prawa głosu przedsiębiorstwa TMSC za kwotę około 40 EUR (transakcja ta zwana będzie dalej „transakcją tymczasową”).

W drugiej kolejności w dniu 19 grudnia 2016 r., po uzyskaniu zezwolenia Komisji na koncentrację, skarżąca wykonała swe opcje w celu nabycia związanych z nimi akcji z prawem głosu przedsiębiorstwa TMSC, podczas gdy TMSC nabyło swe akcje z prawem głosu znajdujące się w posiadaniu spółki MS Holding, a także akcje bez prawa głosu znajdujące się w posiadaniu skarżącej (transakcja ta zwana będzie dalej „transakcją ostateczną”). W wyniku tych dwóch transakcji TMSC stało się spółką zależną kontrolowaną w 100% przez skarżącą.

U podstaw tego podzielonego na etapy przejęcia legło założenie, że sprzedaż TMSC zostanie uznana w księgach rachunkowych Toshiba za wkład kapitałowy najpóźniej do dnia 31 marca 2016 r., przy czym skarżąca miała formalnie uzyskać kontrolę nad tym przedsiębiorstwem dopiero po uzyskaniu niezbędnych zezwoleń ze strony właściwych organów ochrony konkurencji.

Po wstępnym zgłoszeniu przesłanym przez skarżącą w marcu 2016 r. koncentracja została definitywnie zgłoszona Komisji w sierpniu i zatwierdzona przez Komisję we wrześniu tego samego roku.

Jednakże w owym czasie Komisja wszczęła dochodzenie z uwagi na możliwe naruszenia obowiązków zgłoszenia i zawieszenia koncentracji, przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie koncentracji¹. Zgodnie z treścią tych obowiązków **przedsiębiorstwa będące stronami koncentracji o wymiarze europejskim zgłaszają Komisji swoje projekty w celu zbadania przed ich wykonaniem („obowiązek zgłoszenia”)² i nie mogą wprowadzić w życie zgłoszonej koncentracji przed uzyskaniem zezwolenia tej instytucji („obowiązek zawieszenia”)³.**

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw) (Dz.U. 2004, L 24, s. 1, zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie koncentracji”).

² Rozporządzenie w sprawie koncentracji, art. 4 ust. 1.

³ Rozporządzenie w sprawie koncentracji, art. 7 ust. 1.

W decyzji z dnia 27 czerwca 2019 r.⁴ **Komisja stwierdziła naruszenie przez skarżącą wspomnianych obowiązków, ponieważ przedwcześnie wprowadziła ona w życie przejęcie przedsiębiorstwa TMSC.** Komisja uznała zasadniczo, że zawierając transakcję tymczasową, skarżąca częściowo wprowadziła w życie jednolitą koncentrację polegającą na przejęciu TMSC, a tym samym naruszyła obowiązki zgłoszenia i zawieszenia koncentracji. Z tego względu Komisja nałożyła na nią dwie grzywny w łącznej wysokości 28 mln EUR.

Skarżąca wniosła skargę o stwierdzenie nieważności tej decyzji, która to skarga została w całości oddalona przez szóstą izbę Sądu.

Ocena Sądu

Sąd rozpoczął od oddalenia argumentu skarżącej, zgodnie z którym transakcja tymczasowa nie doprowadziła do przejęcia kontroli nad TMSC i nie stanowiła zatem naruszenia obowiązków zgłoszenia i zawieszenia przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie koncentracji.

Powołując się na utrwalone orzecznictwo Trybunału⁵, Sąd przypomniał w tym względzie, że wprowadzenie w życie koncentracji ma miejsce już wówczas, gdy uczestnicy koncentracji zawierają transakcje przyczyniające się do długotrwałej zmiany kontroli nad przejmowanym przedsiębiorstwem. Każde częściowe wprowadzenie w życie koncentracji wchodzi zatem w zakres obowiązku zawieszenia koncentracji, co odpowiada wymogowi zapewnienia skutecznej kontroli koncentracji. To właśnie z tego punktu widzenia rozporządzenie w sprawie koncentracji traktuje jako jednolitą koncentrację ściśle powiązane transakcje, z wyjątkiem przypadków, w których takie transakcje nie są konieczne do uzyskania zmiany kontroli nad przejmowanym przedsiębiorstwem i w związku z tym nie mają bezpośredniego powiązania funkcjonalnego z wprowadzeniem w życie koncentracji.

Komisja słusznie zauważyła zatem, że w orzecznictwie Trybunału dokonuje się rozróżnienia między pojęciami „koncentracji” i „wprowadzenia w życie koncentracji”. O ile bowiem uznaje się, że „koncentracja” występuje jedynie w przypadku, gdy ma miejsce trwała zmiana kontroli, o tyle „wprowadzenie w życie” koncentracji może mieć miejsce, gdy uczestnicy koncentracji zawierają transakcje przyczyniające się do długotrwałej zmiany kontroli nad przejmowanym przedsiębiorstwem, a więc może do niego dojść przed uzyskaniem kontroli nad przejmowanym przedsiębiorstwem.

Kryterium oceny, czy obowiązek zgłoszenia i zawieszenia koncentracji został naruszony przez skarżącą, nie jest zatem nie jest to, czy doszło do przejęcia kontroli nad TMSC przed uzyskaniem zgody na koncentrację, lecz to, czy kwestionowane działania przyczyniły się w całości lub częściowo, pod względem faktycznym lub prawnym, do zmiany w kontroli nad tym przedsiębiorstwem przed tą datą.

W tym kontekście Sąd oddalił również argument skarżącej oparty na okoliczności, że kontrola koncentracji przez Komisję nie była w żadnym momencie i w żaden sposób utrudniona, zważywszy, że skarżąca przejęła kontrolę nad TMSC dopiero po uzyskaniu wszystkich zezwoleń właściwych organów ochrony konkurencji. Zdaniem skarżącej dopóki kontrola nie zostaje przejęta, dopóty nie dochodzi do przedwczesnego wprowadzenia w życie koncentracji. Częściowe wprowadzenie w życie koncentracji wymaga zatem jej zdaniem przejęcia częściowej kontroli. Jednakże zdaniem Sądu kontrola albo zostaje przejęta, i wówczas dany podmiot uzyskuje możliwość wywierania decydującego wpływu na przejmowaną spółkę, albo nie zostaje ona przejęta. W związku z tym domniemana „kontrola częściowa” nie może być warunkiem częściowego wprowadzenia w życie koncentracji. Sąd przypomniał ponadto, że aby kontrola Komisji była skuteczna, powinna ona zostać przeprowadzona przed choćby częściowym wprowadzeniem w życie koncentracji.

⁴ Decyzja Komisji C(2019) 4559 final z dnia 27 czerwca 2019 r., nakładająca grzywny za brak zgłoszenia koncentracji z naruszeniem art. 4 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 139/2004 oraz za wprowadzenie w życie koncentracji z naruszeniem art. 7 ust. 1 wskazanego rozporządzenia (sprawa M.8179 – Canon/Toshiba Medical Systems Corporation).

⁵ Wyrok Trybunału z dnia 31 maja 2018 r., *Ernst & Young*, [C-633/16](#).

Powołując się na własne orzecznictwo⁶, Sąd oddalił ponadto argumentację skarżącej, zgodnie z którą transakcja tymczasowa nie stanowiła częściowego wprowadzenia w życie koncentracji.

W tym względzie Sąd stwierdził, że koncentracja może dojść do skutku, gdy ma miejsce wiele transakcji formalnie odrębnych pod względem prawnym, i że w takim przypadku to do Komisji należy ocena, czy te transakcje, z uwagi na ich charakter jednostkowy, stanowią jednolitą koncentrację. W wypadku, gdy dochodzi do zawarcia szeregu odrębnych pod względem prawnym transakcji, zadaniem Komisji jest więc ustalenie – w zależności od okoliczności faktycznych i prawnych właściwych dla każdego konkretnego przypadku – celu gospodarczego, jaki przyświeca stronom, poprzez zbadanie, czy dane przedsiębiorstwa byłyby gotowe do zawarcia każdej transakcji z osobna lub czy, przeciwnie, każda transakcja stanowi jedynie część jednej, bardziej złożonej operacji, bez której nie zostałaby ona zrealizowana przez strony.

W tym kontekście Komisja nie popełniła błędu, kwalifikując transakcję tymczasową jako częściowe wprowadzenie w życie koncentracji. Instytucja ta słusznie stwierdziła bowiem, że poczynając od daty transakcji tymczasowej i niezależnie od wyników procedury udzielania zezwolenia na koncentrację skarżąca uzyskała możliwość wywierania w pewnym stopniu wpływu na TMSC, ponieważ w efekcie przeprowadzenia rzeczonyj transakcji posiadała ona wyłączne uprawnienie do określenia tożsamości docelowego nabywcy tego przedsiębiorstwa.

Sąd zakwestionował również argument skarżącej oparty na okoliczności, że transakcja tymczasowa nie ma bezpośredniego powiązania funkcjonalnego ze zmianą kontroli nad TMSC, a zatem nie przyczyniła się do zmiany owej kontroli. Sąd uznał, że bez zaproponowanej przez skarżącą dwuetapowej struktury transakcji Toshiba nie miałaby możliwości zrezygnowania ze sprawowania kontroli nad TMSC i definitywnego uzyskania płatności od TMSC przed końcem marca 2016 r. Ponadto w ramach tej dwuetapowej struktury transakcja tymczasowa stanowiła etap niezbędny do uzyskania zmiany kontroli nad TMSC. W rzeczywistości celem tej struktury dwuetapowej było to, aby transakcja tymczasowa umożliwiała, po pierwsze, nabywcy pośredniczącemu zakup wszystkich papierów wartościowych TMSC z prawem głosu, a po drugie, skarżącej – zapłatę ceny za przejęcie TMSC na rzecz Toshiba w sposób definitywny, a przy tym uzyskanie najlepszych gwarancji co do tego, że ostatecznie uzyska ona kontrolę nad TMSC.

Sąd oddalił skargę w całości i obciążył skarżącą kosztami postępowania.

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy i dziesięciu dni od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zarządzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

⁶ Wyrok Sądu z dnia 23 lutego 2006 r., *Cementbouw Handel & Industrie/Komisja*, [T-282/02](#).